

Høring - Barn sin rett til medverknad og medråderett etter pasient- og brukarrettslova, helsepersonell si ivaretaking av barn som pårørende og etterlatne, diverse andre endringar i helsepersonellova m.m.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har sendt på høring forslag om endringer i flere lover og enkelte forskrifter. Endringene gjelder barns rettigheter, helsepersonells taushets- og opplysningsplikt, delegering av Helsepersonellnemdas arbeid og pasientskadelovens virkeområde.

1) Barns rett til medvirkning og medråderett etter pasient- og brukerrettighetsloven (kap.2)

Departementet foreslår følgende:

- Retten barn har til å få informasjon og bli hørt skal fremgå direkte av pasient- og brukerrettighetsloven
- Innføring av en snever tilgang i pasient- og brukerrettighetsloven til ikke å informere foreldre eller andre med foreldreansvaret, også når pasienten eller brukeren er under 12 år
- Det skal fremgå av pasient- og brukerrettighetsloven at barn under 16 år i spesielle avgrensede tilfeller har selvstendig samtykkekompetanse
- Det skal følge av pasient- og brukerrettighetsloven at et barn skal få informasjon og bli hørt fra det er i stand til å danne seg egne synspunkt om det samtykket dreier seg om, og få mulighet til å si sin mening før spørsmålet om samtykke til helsehjelp blir avgjort. Dette skal gjelde senest fra barnet fyller sju år. Det skal legges vekt på kva barnet mener, ut frå alder og modenhet, og frå fylte 12 år skal det legges stor vekt på kva barnet mener.

2) Samtykke fra foreldre ved vaksinasjon (kap. 3)

Departementet foreslår at det skal fremgå direkte av pasient- og brukerrettighetsloven at det er tilstrekkelig av en med foreldreansvar samtykker til vaksinasjon i tråd med barnevaksinasjonsprogrammet.

3) Helsepersonell sin ivaretagelse av barn som pårørende til alvorlig syke og skadede søsken og som etterlatte etter foreldre og søsken (kap. 4)

I 2009 ble det innført nye bestemmelser for å sikre at helsepersonell identifiserer og sikrer informasjons- og oppfølgingsbehovet mindreårige barn kan ha som følge av at de er pårørende til foreldre som er pasienter med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade. Departementet foreslår at helsepersonell også skal sikre informasjon og oppfølging for mindreårige barn som pårørende til søsken med alvorlige helseproblemer, eller som etterlatte etter foreldre eller søsken.

4) Utvidet strafferamme for brudd på taushetsplikt (kap. 5)

I dag blir brudd på taushetsplikt etter helsepersonelloven, pasientjournalloven og helseregisterloven rammet av både den generelle straffebestemmelsen i straffelovens § 209 og straffeforskriftene i de nevnte lovene. Departementet foreslår å endre straffebestemmelsene i disse lovene slik at de viser til straffeloven § 209. Dette vil innebære at strafferammen for brudd på taushetsplikten etter disse lovene blir endret fra bot eller fengsel i *inntil 3 måneder* til bot eller fengsel i *inntil 1 år*. HOD foreslår denne endringen ettersom det da vil bli samsvar mellom straffenivået for brudd på taushetsplikt og brudd på de andre forskriftene i helsepersonelloven.

5) Utvidet tilgang til å delegere frå Helsepersonellnemnda til sekretariatet (kap. 6)

Det har vært en markant økning mottatte klagesaker til Statens helsepersonellnemnd de siste årene. Departementet skriver at de derfor foreslår at nemndleder skal kunne avgjøre saker som ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål, og at Helsepersonellnemnda også skal kunne delegere vedtakskompetanse til sekretariatet i slike saker.

6) Presisering av opplysningsplikten (kap. 7)

Det har blitt reist spørsmål om hvorvidt opplysningsplikten i helsepersonellova § 17 innebærer at helsepersonell plikter å gi tilsynsmyndighetene opplysninger som er omfattet av taushetsplikten, Departementet foreslår å tilføye en presisering i bestemmelsen, slik at det klart går fram at den ikke gir fritak fra taushetsplikten.

Departementet foreslår også å gjøre en rekke tekniske endringer som skal bidra til å gjøre innholdet i de gjeldende bestemmelsene i helsepersonelloven tydeligere (kap. 8).

7) Tydeliggjøring av pasientskadelovens virkeområde (kap. 10)

Utover dette foreslår departementet å tydeliggjøre pasientskadelovens virkeområde for de tilfellene hvor autorisert helsepersonell tilbyr behandling som dels er "helsehjelp" etter helsepersonelloven og dels "helserelatert behandling" etter alternativbehandlingsloven. Departementet foreslår å ta inn en presisering i pasientskadelovens § 1 som sier at loven også gjelder skader voldt av helsepersonell ved ytelse av helserelatert behandling etter alternativ behandlingsloven som er en integrert og sammenhengende del av helsehjelpen. Dette er en tydeliggjøring av gjeldende rett.

Departementet foreslår også å gjøre en endring i apotekloven angående utdanningskrav for å harmonisere med EØS (kap. 9).

Les mer på Helsedirektoratets sider: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hoyring--barn-sin-rett-til-medverknad-og-medraderett-etter-pasient--og-brukarrettslova-helsepersonell-si-ivaretaking-av-barn-som-parorande-og-etterlatne-diverse-andre-endringer-i-helsepersonellova-m.m/id2513591/>

Dersom høringen virker relevant, bes det om at innspill sendes til Legeforeningen innen **14. november**. Det bes om at innspillene lastes opp direkte på Legeforeningens nettsider.

Høringen finnes på **Legeforeningen.no** under **Legeforeningens politikk – Høringer**

Med hilsen
Den norske legeforening

Sara Underland Mjelva
Helsepolitisk rådgiver